

Verslag Thematafel Groen,

24 mei 2009, Zalencentrum Jaarbeurs Utrecht

Aanwezigen: zie bijlage 1

1. Welkom en toelichting programma

Bowine Wijffels heet als dagvoorzitter namens het Programmabureau NME alle aanwezigen van harte welkom. Het Programmabureau NME heeft als taak: uitvoering van de NME nota (kiezen, leren, meedoen) en is ondergebracht bij SenterNovem. Doel is versterking van NME in Nederland. Het Programmabureau zal de komende tijd inzetten op de thema's: groen, water en energie. Dat doen we graag samen met relevanten partijen. De thematafel vanochtend heeft als doel de deelnemers te Informeren over de NME nota en de activiteiten van het Programmabureau NME. Daarnaast willen we in de thematafel het thema groen wat afbakenen, door in te gaan op mogelijke subthema's en onderwerpen. Ook inventariseren, van wat er al is en waar kansen liggen voor arrangementen hoort bij deze thematafel.

Roel van Raaij (Ministerie van LNV directie Natuur, LNV is penvoerend ministerie voor het Programmabureau NME) doet de eerste korte aftrap voor het thema groen. De laatste nota NME komt uit 1998. Met de nieuwe NME nota (Kiezen, leren, meedoen) wordt nu opnieuw vorm en inhoud aan dit beleidsveld gegeven. Wat opvalt is dat op dit moment het veld veel diffuser is dan in het verleden. De rollen van de NME-centra, de onderwijsondersteuners en marktpartijen zijn minder helder. Vandaag staat de vraag 'waar willen we met elkaar naar toe rond groen?' centraal. Waar we met elkaar naartoe werken in deze periode is een belangrijke vraag voor vandaag. De veelheid aan projecten is geen doel op zich, het gaat om bewegingen aan elkaar knopen en om NME (leren over en leren van de natuur) een goede plek in onze samenleving te geven.

2. Toelichting op arrangementen

Marieke van der Werf (Programmamanager) en Machtelijn Brummel (Programma adviseur) lichten aan de hand van een powerpointpresentatie en twee voorbeelden voor arrangementen (zie bijlage) de opdracht en werkwijze van het Programmabureau NME toe. De opdracht van het Programmabureau is het versterken van NME in Nederland, m.n. het versterken van de maatschappelijke vraag staat daarbij centraal. Voor meer informatie: zie bijgevoegde powerpointpresentatie

3. Vragen en opmerkingen

Vanuit de deelnemers komen een aantal vragen. De antwoorden zijn van Bowine en Marieke. Ook worden een aantal opmerkingen gemaakt:

Vraag: Wat is de verbinding tussen lokale pilots en onze generieke opgave?

Antwoord: NME vindt met name lokaal plaats, de arrangementen zullen dan ook lokaal uitgevoerd worden. Wat daar geleerd wordt, moet natuurlijk weer worden gedeeld met anderen. Het Programmabureau ziet hier voor zichzelf een rol als procesbegeleider. De toegevoegde waarde laten zien van lokale arrangementen, ook voor gemeentelijke bestuurders en ambtenaren, is een taak van het Programmabureau.

Vraag: Continuïteit van een initiatief moet een belangrijk criterium bij het afsluiten van arrangementen zijn, dus aandacht voor de verankering en het doorgaan van een project of activiteit als de financiering vanuit het programma NME op is is heel belangrijk.

Antwoord: Dit is zeker een aandachtspunt bij het afsluiten van arrangementen.

Vraag: Ook graag aandacht zijn voor het meten van de effecten van NME.

Antwoord: In het professionaliseringsspoor (kennis en kwaliteit professionalisering) van de NME-nota is dit een belangrijk aandachtspunt.

Vraag: Gaat er met deze methode (arrangementsmodel) niet teveel energie zitten in het proces ipv in activiteiten voor de doelgroep?

Antwoord: Dat is zeker niet de bedoeling. Het overgrote deel van het geld in de nota NME zit in de arrangementen, dus de activiteiten voor de doelgroep/eindgebruikers.

En nog twee opmerkingen voor het Programmabureau:

- het vrij beschikbaar stellen van ontwikkelde materialen en methodes kan botsen met het businessmodel dat organisaties gebruiken
- de term 'eindgebruiker' in het arrangementsmodel wordt als onprettig ervaren. Reden hiervoor is dat een project nooit af is. Deze as is juist vaak het startpunt van een project

Wij zijn scherp op beide opmerkingen. Bij de criteria van de arrangementen zal het eigendomsrecht beschreven moeten zijn. Bij arrangementen wordt vooral ingezet op het gebruiken van bestaande materialen. De terminologie zullen we kritisch tegen het licht houden, omdat we hierbij vaker verwarring merken.

4. Plenaire discussie

De vraag in de plenaire discussie was: Wat willen we van (jonge) burgers van Nederland met betrekking tot het thema groen?

Door de deelnemers aan de thematafel groen zijn de volgende ideeën naar voren gebracht:

- jongeren betrekken bij het behoud van het landschap
- meer kinderen in aanraking brengen met natuur
- de boodschap: natuur is goed voor onszelf overbrengen: biodiversiteit tot een essentieel iets maken in het leven van mensen.
- de eigen inzet van jongeren ondersteunen. Door de jongeren afzender te laten zijn van onze boodschap en geen ontvanger
- laten zien dat het thema groen kan bijdragen aan (onderwijskundige) thema's
- medestanders maken, door ze integraal in hun hele schoolloopbaan te laten zien dat natuur, voedsel en zorgen voor je omgeving belangrijk is en dat het wat oplevert

Ook is gevraagd naar subthema's binnen het thema groen waar op dit moment een goede energie in zit. De volgende vier zijn genoemd en werden door de meeste deelnemers beaamd:

- spelen in de natuur
- voedsel en de relatie tussen stad en ommeland
- gebiedsontwikkeling
- sport en bewegen

Dit zijn subthema's die we als Programmabureau zeker herkennen en die kunnen passen in het thema groen. Hier zien we ook direct de breedte van het onderwerp terug.

5. Uiteen in subgroepen

In vier subgroepen wordt verder doorgesproken over kansen voor NME zijn op verschillende deelthema's. De groepen gaan aan de slag met de volgende vragen.

- Welke vragen leven er bij eindgebruikers?
- Welke maatschappelijke trends en ontwikkelingen zijn ondersteunend?
- Welke partijen moeten er betrokken worden?
- Kansen voor arrangementen?

Er worden groepen gevormd op verschillende onderwerpen:

- deelthema groene recreatie
- deelthema groen in een stedelijke omgeving (groene speel en leerplekken; bewegen schooltuinen; sociale integratie)
- deelthema boerderijeducatie en voedsel

Bij de plenaire terugkoppeling blijken uit de verschillende groepen vaak dezelfde aanbevelingen en ontwikkelingen te komen, bijvoorbeeld

- werk met vragen van de kinderen / jongeren; maak het leuk voor jongeren
- gebruik wat er al is aan aanbod NME !
- koppeling van verschillende taken op één plek versterkt de structuur voor NME bv. kinderboerderij koppelen met NME centrum en schooltuinen
- zorg voor contact met de eindgebruikers, leren komt daarna. Probeer vernieuwers bij elkaar te krijgen
- sluit aan bij andere overheidsprogramma's die op dit moment lopen (bv groen en de stad; Jeugd. natuur en gezondheid; actieprogramma biodiversiteit)

Ook is gediscussieerd over de rol die het Programmabureau NME zou moeten nemen. de volgende opmerkingen zijn gemaakt over wat het Programmabureau kan bijdragen aan een versterking van NME in Nederland.

- zet in op leren van elkaar; zorg voor intervisie binnen en liefst ook tussen de arrangementen
- laat de toegevoegde waarde van het arrangementsdenken zien
- help bij het vinden van partners
- deel en verspreid kennis, bijvoorbeeld over het inrichten van stedelijk groen (m.n. bij lokale overheden) en de kansen voor educatie die ontstaan bij de aanleg van "nieuw" groen.

Marieke van de Werf licht toe dat we om tot vernieuwing te komen zo min mogelijk moeten duwen en trekken, maar moeten meeliften op de energie die er is. Het Programmabureau NME gaat niet aan één project geld geven, maar aan gemeenten die alle losse initiatieven inpassen in een of meerdere arrangementen binnen de thema's groen, water en energie. Voor de provincies ziet het Programmabureau NME een belangrijke rol op het gebied van de infrastructuur, bij het faciliteren van NME-voorzieningen.

Het Programmabureau NME zal ook een pot vrijhouden voor de 'pareltjes' zodat kansrijke initiatieven die niet volledig aan het arrangementsdenken voldoen (bijvoorbeeld maar twee partijen betrokken) ook gefinancierd kunnen worden. De criteria hiervoor moeten nog verder worden uitgedacht.

6. Kansencarta arrangementen

Iedereen wordt uitgenodigd ideeën voor arrangementen tijdens de lunch in te vullen op de kansencarta die aan de muur hangt. Deze inventarisatie wordt door het Programmabureau gebruikt voor het overzicht van witte vlekken en voor de kansencarta NME. Informatie hierover volgt op de website www.nme.nl

7. Afsluiting

Bowine Wijffels bedankt iedereen voor de enthousiaste deelname.

Ideeën voor arrangementen op het thema groen kunnen worden aangemeld via de algemene NME postbus: nme@senternovem.nl

Bijlage 1: Aanwezigen op 25 mei.

organisatie	voornaam		achternaam
JSO	Ella		Bartowska
Hogeschool Van Hall Larenstein	Ronald		Boertje
Ontwikkelcentrum	Jan	van	Driel
GDO	Jean		Eigeman
Stichting Natuur en Milieu	Karin	de	Feijter
Ministerie van LNV	Han	de	Groot
Netwerk Duurzame Pabo	André	de	Hamer
Ministerie van LNV	Marie-Thérèse		Lammers
Triple E	Kim	der	Leest
Stichting Oase	Marianne	van	Lier
Ministerie van LNV	Tarsy		Lossbroek
Stichting Veldwerk Nederland	Wim		Meijberg
Onze Schooltuin	Rudolf		Mulder
Yppah	Sander		Mulder
Vereniging Stadswerk	Ronald		Mulder
Staatsbosbeheer	Keelin		O'Connor
SLO	Frederik		Oorschot
Stichting ElemenTree	Roel		Opbroek
Obs Bloemhof	Wim		Pak
Ministerie van LNV	Roel	van	Raaij
IVN	Dorien		Reiche
Ministerie van LNV	René	van	Schie
AGDO, CNME Maastricht en regio	Don		Sheperd
CPS	Willi		Soepboer
Forum	Elleke		Steenbergen
Sardes	Frank		Studulski
Natuurmonumenten	Lidi		Toepoel
Stichting Kinderboerderijen Nederland	Paul	van der van	Valk
Provincie Noord-Brabant	Masja	de	Ven
Codename Future	Gerrit		Vledder
Alterra	Jan		Vreke
WUR	Arjen		Wals
De Kleine Aarde	Marleen		Warnaar
Oberon	Walter	de	Wit
Van Zon Advies	Ronald	van	Zon
SenterNovem	Machtelijn		Brummel
SenterNovem	Arjan		Klopstra
SenterNovem	Marieke	van	Werf
SenterNovem	Bowine		Wijffels
SenterNovem	Annemarie		Lammers